

Puidurafineerimistehase püstitamiseks ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks riigi eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetamine

Korraldus kehtestatakse planeerimisseaduse § 29 lõike 1 alusel ülekaalukal avalikul huvil põhineval põhjusel.

1. ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

30. jaanuaril 2017. a esitas EST-FOR Invest OÜ (edaspidi *Est-For*) Rahandusministeeriumile (edaspidi *RaM*) taotluse riigi eriplaneeringu algatamiseks, et rajada puidurafineerimistehas (*tehas*).¹

12. mail 2017. a algatas Vabariigi Valitsus korraldusega nr 141 „Puidurafineerimistehase püstitamiseks ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“² (*VV korraldus*) riigi eriplaneeringu. Riigi eriplaneeringu koostamise eesmärk on leida tehase püstitamiseks ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivaim asukoht Viljandi ja Tartu maakonnas Emajõe vahetus läheduses ja koostada sobivasse asukohta detailne lahendus ehitusõiguse määramiseks.

10. juulil 2017. a sõlmisid RaM ja Est-For riigi eriplaneeringu koostamise ja mõjude hindamise läbiviimise koostöökokkuleppe.³ Lepingu p 4.1.1 järgi kinnitab Est-For, et on teadlik sellest, et lepingu sõlmimine ei tekita õiguspärasest ootust planeeringu sisu osas ega õiguspärasest ootust, et planeering võetakse vastu või kehtestatakse sõltumata planeeringu menetlemise ajast ja kulutustest. Lepingu p 4.1.4 alusel võib planeeringu koostamise planeerimisseaduses sätestatud mõjuvatel põhjustel lõpetada. Lepingu p 4.3 järgi ei kuulu seadustest tulenevatel põhjustel planeeringu menetlemise peatamisest või lõpetamisest tulenevad võimalikud kahjud ning Est-For tehtud kulutused RaM poolt hüvitamisele. Lepingu p 2.2 kohaselt tasub Est-For planeeringu koostamise ja selleks vajalike uuringute tellimiseks vajalike teenuste eest. Tänapäevaks ei ole planeeringu koostamiseks ja selleks vajalike uuringute tellimiseks kulutusi tehtud (vt järgmine punkt).

17. augustil 2017. a avaldas Riigi Tugiteenuste Keskus riigihanke riigi eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise konsultandi leidmiseks ning riigi eriplaneeringuga seotud uuringute tegemiseks. Pooleliolevate vaidluste tõttu ei ole konsultandiga töövõtulepingut sõlmitud ja riigi eriplaneeringut sisuliselt koostama asutud.

VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) lõpetamiseks esitasid kohtule kaebuse esialgu erinevad keskkonnaorganisatsioonid: haldusasi 3-17-1897 (MTÜ Eesti Metsa Abiks, kohtuotsus

¹ <http://dokumendiregister.rahandusministeerium.ee/?id=57672209>

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/316052017005>

³ <http://dokumendiregister.rahandusministeerium.ee/?id=61866362>

jõustunud) ja haldusasi 3-17-2132 (MTÜ Emajõe Kaitseks, kohtuotsus jõustumata) ning hiljem ka Tartu linn (haldusasi 3-18-982, kohtuotsus jõustumata).

17. novembril 2017. a moodustasid Tartu linnaosaseltsid seoses tehase kavandamisega algatusrühma Tartu puhta õhu ja vee kaitseks.⁴⁵

7. märtsil 2018. a andis Tartu apelli töörühm Tartu Linnavolikogu erakorralisel istungil Tartu linnapeale ja volikogu esimehele üle petitsiooni tehase vastu.⁶

7. märtsil 2018. a võttis Tartu Linnavolikogu vastu deklaratsiooni VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu koostamise menetluse lõpetamiseks.⁷ Deklaratsiooni poolt olid kõik istungil osalenud volikogu liikmed, ühtegi vastuhäält ei olnud.

9. märtsil 2018. a esitas Tartu Linnavolikogu Vabariigi Valitsusele avalduse VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu lõpetamiseks (kiri nr 9-3.2/07241).⁸

19. märtsil 2018. a esitas Tartu Linnavalitsus Vabariigi Valitsusele taotluse VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu koostamise lõpetamiseks (kiri nr 9-3.2/07241).⁹

28. märtsil 2018. a kogunes Tartumaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolek ja otsustas toetada Tartu Linnavalitsuse taotlust lõpetada VV korraldusega algatatud riigi eriplaneering. Tartumaa Omavalitsuste Liitu kuuluvad kõik VV korraldusega määratud planeeringuala Tartu maakonna kohaliku omavalitsuse üksused.

17. aprillil 2018. a teavitas riigihalduse minister Jaak Aab Tartu Linnavolikogu ja Tartu Linnavalitsust (kiri nr 15-1/2115-2), et Vabariigi Valitsus arutas nimetatute pöördumisi 5. aprillil 2018. a toimunud valitsuskabineti nõupidamisel. Valitsuskabineti nõupidamisel oldi seisukohal, et riigi eriplaneeringu menetlusega tuleb jätkata, sest planeeringu algatamine on olnud õiguspärane.¹⁰

17. mail 2018. a esitas Tartu linn Tallinna Halduskohtule kaebuse kohustada Vabariigi Valitsust lõpetama VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu koostamine ja KSH või kohustada Vabariigi Valitsust uuesti otsustama haldusakti andmist riigi eriplaneeringu koostamise ja KSH lõpetamiseks. Alternatiivina palus Tartu linn tuvastada VV korralduse õigusvastasus ning Vabariigi Valitsuse 5. aprilli 2018. a otsuse õigusvastasus (haldusasi 3-18-982, kohtuotsus jõustumata).

Mais ja juunis toimusid Tartu maakonnas meeleavaldused kavandatava tehase vastu.

21. juunil 2018. a arutas Vabariigi Valitsus valitsuskabineti nõupidamisel tehase püstitamiseks vajaliku riigi eriplaneeringuga seonduvat. Arutelu tulemusel andis Vabariigi

---

⁴ <https://www.tartu.ee/et/puidurafineerimistehas#Tartu-apell-ja-linnaosaseltside-algatusrühm>

⁵ <https://tartlane.ee/uudised/tartu-linnaosaseltside-algatus>

⁶ <https://tartuapell.voog.com/>

⁷ <http://info.raad.tartu.ee/dhs.nsf/web/viited/gpunid/GF73552A7839CB325C225824A00234133>

⁸ <https://dhs.riigikantselei.ee/avalikteave.nsf/documents/NT00320242?open>

⁹ <https://dhs.riigikantselei.ee/avalikteave.nsf/documents/NT003225E6?open>

¹⁰ <http://adr.rik.ee/ram/dokument/5693381>

Valitsus RaMile ülesande alustada riigi eriplaneeringu koostamise ja planeeringu KSH lõpetamise menetlust.

22. juunil 2018. a toimunud kohtumisel teavitas RaM Est-Fori VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu koostamise ja selle KSH lõpetamise menetlusega alustamisest.

3. juulil 2018. a edastas Tartu Vallavolikogu RaMile enda 28. juuni 2018. a otsuse nr 40 „Võimaliku asukohana Tartu valda puidurafineerimistehase (tselluloositehase) rajamisega mittenõustumine“.¹¹

2. ÕIGUSLIK ALUS

PlanS § 29 lõike 1 kohaselt võib riigi eriplaneeringu koostamise algataja riigi eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetada eelkõige punktides 1–3 sätestatud juhtudel. PlanS § 29 lõike 1 punktides 1–3 kehtestatud riigi eriplaneeringu ja KSH lõpetamise aluste loetelu ei ole ammendav. Ka planeerimisseaduse eelnõu seletuskirjas selgitatakse, et ei ole välistatud riigi eriplaneeringu koostamise lõpetamine muudel juhtudel, kui sätte kolmes punktis nimetatud põhjused.¹² Seega on Vabariigi Valitsusele kui riigi eriplaneeringu ja KSH algatajale ja kehtestajale jäetud avar kaalutlusruum, millistel juhtudel ta võib riigi eriplaneeringu ja KSH koostamise lõpetada.

PlanS § 28 lõike 2 punkti 2 kohaselt ei algatata riigi eriplaneeringu koostamist ja KSH-d juhul, kui selleks on ülekaalukas avalikul huvil põhinev põhjus. Seega on ülekaalukas avalik huvi alus, millele tuginedes jäetakse riigi eriplaneeringu koostamine ja KSH algatamata. Tulenevalt eeltoodust on ülekaalukas avalik huvi põhjendatud juhul ka alus planeeringu lõpetamiseks, kui ülekaalukas avalik huvi avaldub pärast planeeringu algatamist.

Riigi eriplaneeringu koostamise võib lõpetada PlanS § 29 lõike 1 alusel, kui ilmnevad PlanS § 28 lg 2 kohased asjaolud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Planeerimisseaduse eesmärk

Ruumilise planeerimise regulatsiooni üldise eesmärgi kogu seaduse tõlgendamiseks ja kaalutlusõiguse teostamiseks sätestab PlanS § 1 lõige 1: „(1) Käesoleva seaduse eesmärk on luua ruumilise planeerimise (edaspidi planeerimine) kaudu eeldused ühiskonnaliikmete vajadusi ja huve arvestava, demokraatliku, pikaajalise, tasakaalustatud ruumilise arengu, maakasutuse, kvaliteetse elu- ning ehitatud keskkonna kujunemiseks, soodustades keskkonnahoidlikku ning majanduslikult, kultuuriliselt ja sotsiaalselt jätkusuutlikku arengut.“.

PlanS eelnõu seletuskirja kohaselt on ruumilise planeerimise huvikeskmes inimene ja tema heaolu, samuti tema interaktiivne suhe keskkonnaga.¹³ Ruumiline planeerimine peab olema

---

¹¹ <http://adr.rik.ee/ram/dokument/5858202>

¹² Planeerimisseaduse eelnõu (571 SE) seletuskiri, lk 85.

¹³ Planeerimisseaduse eelnõu (571 SE) seletuskiri, lk 6–9.

demokraatlik, kõikehaarav, funktsionaalne ning pikaajalisusele orienteeritud. Seadusega on seadusandja muuhulgas väljendanud, et PlanS-ga soovitakse tagada inimese ja tema heaolu kaitse. Antud eesmärki tuleb arvesse võtta PlanS üldise eesmärgi täitmisel.

3.2. Riigi eriplaneering

3.2.1. Riigi eriplaneeringu eesmärk

Riigi eriplaneeringu eesmärk on sellise olulise ruumilise mõjuga ehitise püstitamine, mille asukoha valiku või toimimise vastu on suur riiklik või rahvusvaheline huvi. Riigi eriplaneering koostatakse eelkõige maakonnaülestes huvide väljendamiseks riigikaitse ja julgeoleku, energeetika, gaasi transpordi, jäätmemajanduse ning maavarade kaevandamise valdkonnas või eespool nimetatud huvide väljendamiseks avalikus veekogus ja majandusvööndis (PlanS § 27 lõige 1).

Riigi eriplaneeringu menetluses tuvastas RaM koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (*MKM*) ning Keskkonnaministeeriumiga (*KeM*) riikliku huvi nii tehase toimimise kui asukoha vastu ja ei tuvastanud asjaolusid, mistõttu oleks tulnud riigi eriplaneering algatamata jätta. VV korralduse eelnõu kehtestamisele eelnenud eelnõu kohta arvamuste küsimisel ministeeriumitelt, kohaliku omavalitsuse üksusi koondavatelt organisatsioonidelt jt isikutelt ei ilmnunud samuti asjaolusid, mille tõttu tulnuks planeering algatamata jätta.¹⁴

VV korraldusega andis Vabariigi Valitsus RaM-le ülesande selgitada planeerimismenetluses välja, kas tehase rajamine on võimalik, kuhu ja millistel tingimustel seda on Viljandi ja Tartumaal Emajõe vahetus läheduses võimalik ehitada, millised olulised mõjud (sh keskkonnamõjud, sotsiaalsed, majanduslikud ja kultuurilised mõjud) sellega kaasnevad ning kas negatiivsed mõjud on leevendatavad.

3.2.2. Asukoha eelvalik ja detailne lahendus

Riigi eriplaneeringu regulatsiooni kohaselt koosneb eriplaneeringu menetlus kahest osast – asukoha eelvalikust ja detailse lahenduse koostamisest.

Esmalt tuleb välja selgitada, kas ehitise rajamiseks leidub määratud planeeringualal sobiv asukoht, võrrelda erinevaid sobivaid asukohti omavahel ja leida kõige sobivam asukoht, kus tehase rajamisega ei kaasne olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi mõjusid või need mõjud on leevendatavad (PlanS §-d 30–41).

Pärast asukoha eelvaliku otsuse langetamist koostatakse riigi eriplaneeringu detailne lahendus (PlanS §-d 42–48). Riigi eriplaneeringu detailse lahenduse puhul on tegemist detailplaneeringu sarnase instrumendiga, millega määratakse kavandatavale ehitisele ehitusõigus ja lahendatakse muud detailplaneeringuga lahendatavad asjakohased ülesanded ning hinnatakse tegevusega kaasnevaid mõjusid.

14

https://www.rahandusministeerium.ee/sites/default/files/document_files/ruumiline/vv_korraldus_rep_algatamine_sk.pdf. VV korralduse seletuskirja lisa 1 eelnõu kooskõlastamise käigus esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise tabel.

3.2.3. VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu asukoha eelvalikust

Tulenevalt PlanS § 30 lõikest 2 on riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku olulisim eesmärk planeeringualal erinevate võimalike asukohtade võrdlemise teel leida kavandatavale tegevusele sobivaim asukoht. VV korralduse seletuskirja kohaselt on tehase rajamiseks sobiv asukoht, mis sobib nii tehase rajamiseks kui ka tasuvaks toimimiseks ning arvestab ümberkaudsete elanike, kogukondade ja looduse taluvuse ning vajadustega.¹⁵

Pärast VV korralduse vastu võtmist selgus, et algamisel määratletud planeeringualal ei ole ülekaalukal avalikul huvil põhineval põhjusel võimalik leida tehasele VV korralduse seletuskirjas kirjeldatud sobivat asukohta. Planeeringualale tehase rajamise vastuseisu on väljendanud Tartumaa Omavalitsuste Liit (kes koondab kõiki Tartumaale jääva planeeringuala kohalike omavalitsuste üksusi), Tartu linn, Tartu vald, Tartumaa kohalikud kodanikuühendused ja keskkonnaorganisatsioonid. Tartumaa kohalike kodanikuühenduste vastuseisu iseloomustavad Tartu linnaosasetside avalikud pöördumised, Tartu apelli petitsioonid ning laiaulatuslikud avalikud meelevaldused Tartu linnas ja Tartu vallas Tabivere alevikus. Kohaliku omavalitsuse üksuste vastuseisu iseloomustavad pöördumised Vabariigi Valitsuse poole, samuti on Tartu linn esitanud kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Keskkonnaorganisatsioonide vastuseisu iseloomustavad MTÜ Eesti Metsa Abiks ja MTÜ Emajõe Kaitseks kaebused kohtutele.

Eeltoodust nähtub, et Tartumaa olemasoleva keskkonna säilimist soovivad tungivalt Tartumaa kohaliku omavalitsuse üksused, kes väljendavad kohalikke huve, mis kannavad endas ka kogukondlikke väärtusi. Kogukondlike väärtustega arvestamist toetab PlanS-s elukeskkonna parendamise põhimõte (PlanS § 8), mille kohaselt tuleb planeeringuga luua eeldused kasutajasõbraliku ning turvalise elukeskkonna ja kogukondlikke väärtusi kandva ruumilise struktuuri olemasoluks ja säilitamiseks ning esteetilise miljöö arenguks, säilitades olemasolevaid väärtusi.

Vabariigi Valitsus asus 21. juuni 2018. a valitsuskabineti nõupidamisel riigi eriplaneeringuga seonduvalt seisukohale, et ülekaalukat avalikku huvi eirates ei ole praegusel juhul mõistlik planeeringu menetlust jätkata. Kuna hankevalduste tõttu ei ole asukoha eelvaliku tegemisega alustatud, siis on eespool loetletud osapooled enda arvamust kavandatava riigi eriplaneeringu kohta väljendanud etteruttavalt. Sellest hoolimata arvestab Vabariigi Valitsus vastandlike ja pörkuvate huvide kaalumisel ülekaaluka avaliku huviga juba planeeringu menetluse praeguses etapis.

Lähtudes ülekaalukast avalikust huvist, ei ole Vabariigi Valitsuse hinnangul Tartumaal kavandatava tehase asukoha eelvaliku teostamisel perspektiivi.

Üksnes planeeringuala Viljandimaale jääval osal riigi eriplaneeringu koostamise jätkamine muudaks aga planeeringuala niivõrd oluliselt, et muutuks kogu asukoha eelvaliku olemus. Planeeringuala peab olema piisavalt suur, et see võimaldaks kaaluda mitut võimalikku asukohta (PlanS § 30 lg 2). Jätkates riigi eriplaneeringu koostamist planeeringuala Viljandimaale jääval osal jääks aga VV korraldusega määratud planeeringualast (Tartu ja Viljandi maakondades, Emajõe läheduses) järele ainult ligi 5%. Seega on Vabariigi

---

¹⁵ VV korralduse seletuskiri, lk 1.

Valitsus seisukohal, et käesoleval ajal VV korraldusega määratud planeeringuala piires tehasele sobilikku asukoha leidmine on perspektiivitu.

3.3. Riigi huvi ja ülekaalukas avalik huvi

Riigi huvi on käsitletud kui riigi üldise arengu seisukohalt vajalikku või riigikaitselist huvi, mis on väljendatud riiklikult kehtestatud strateegilistes dokumentides. Enne VV korraldusega riigi eriplaneeringu algatamist selgitas RaM välja, kas Est-For esitatud taotluses kirjeldatud tehase vastu on olemas riiklik huvi. VV korralduse ettevalmistamise käigus tuvastati riiklike huvidenähtude mõju riigi majandusele ning keskkonnale.

MKM tõi 28. märtsi 2017. a kirjas nr 1.1-16/17-003/17-2722 välja, et tehase rajamine aitab kaasa mitmete riiklike eesmärkide täitmisele nii transpordi, energeetika kui ka majandusarengu valdkondades. Olulisemate strateegiliste dokumentidena, milles riigi huvi väljendatakse nimetati muuhulgas „Eesti ettevõtluse kasvustrateegiat 2014–2020“, „Transpordi arengukava 2014–2020“, konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ ja „Energiamajanduse arengukava aastani 2030“. KeM tõi 27. märtsi 2017. a kirjas nr 7-15/17/1716-3 riigi huvina välja Eesti metsamajanduse struktuuri mitmekesistamise ja tugevdamise ning puidutoorme väärindamise.

Avalik huvi on määratlemata õigusmõiste. Õiguskirjanduses on avaliku huvina (ka ühiskonna huvina) käsitletud kõike seda, mis puudutab kõikide eesmärgi ja kutsu esile kõikide ühise tegemise. Veel on märgitud, et riigi huvi ei saa vastandada avalikele huvidele ja avalik huvi paneb riigile kohustuse tegutseda kooskõlas selle huviga. Seega ei ole täitevvõim oma tegudes täiesti vaba, vaid seotud oma eesmärgiga, milleks on demokraatlikus riigis avaliku huvi või avaliku heaolu hoidmine ja edendamine.¹⁶ See asjaolu väljendub ka PlanS § 54 kohases sättes, mille järgi on igal isikul õigus riigi eriplaneeringu kehtestamise otsust vaidlustada, kui ta leiab, et otsus on vastuolus avaliku huviga.

Planeerimisotsuste puhul on tegemist eelkõige kaalutusotsustega, mille eesmärgiks on anda otsustajale iga üksikjuhtumi puhul võimalus konkreetsetes olukorras sobivaima lahenduse leidmiseks. Kaalutusotsuse tegemisele eelneb kaalutusõiguse teostamine, mille raames tuleb kaaluda ja tasakaalustada vastandlikke ja põrkuvaid huvisid. Pärast VV korraldusega riigi eriplaneeringu algatamist on ilmnunud ülekaalukas avalik huvi planeeringualal senise olukorra säilimiseks ning puudub teave mõjuvatest asjaoludest, mis tingiksid tehase ehitamise just ja ainult VV korralduses määratud planeeringualale ning oleksid seetõttu kaalukamad avalikust huvist planeeringualal senise olukorra säilimiseks.

Riigi huvi tehase rajamiseks planeeringu algatamise VV korralduses määratud konkreetsele planeeringualale ei kaalu üle kohaliku omavalitsuse üksuste huvi väljakujunenud elu- ja looduskeskkonna säilimiseks ja kogukondlike väärtuste kaitsmiseks.

3.4. Huvide tasakaalustamise ja lõimimise põhimõte

---

¹⁶ K. Ikkonen. Avalik huvi kui määratlemata õigusmõiste. *Juridica* III/2005, lk 187–199.

Nõuded ruumilisele planeerimisele on sätestatud PlanS eraldiseisvate põhimõtetenä §-des 8–12. Üheks üldiseks põhimõtteks on huvide tasakaalustamise ja lõimimise põhimõte.

PlanS § 10 lõike 1 kohaselt peab planeerimisalase tegevuse korraldaja tasakaalustama erinevaid huve, sealhulgas avalikke huve ja väärtusi, kaaluma neid vastavalt planeerimise põhimõtetele ja planeeringu eesmärkidele ning lõimima need planeeringulahendusse.

Vastavalt PlanS § 10 lõikele 2 peab riiklikku huvi väljendav planeering lähtuma riiklikest huvidest, arvestades võimaluse korral kohalikke huve ja vajadusi.

Lähtudes huvide tasakaalustamise ja lõimimise põhimõttest on RaM riigi eriplaneeringu koostamise korraldajana kohustatud planeeringulahenduse väljatöötamisel tasakaalustama ja kaaluma erinevaid huve.

Praegusel juhul põrkuvad planeeringumenetluses juba enne planeeringualal asukoha eelvalikule asumist kaks vastandlikku huvi, mis välistavad tasakaalustatud planeeringulahenduse väljatöötamise. Esiteks enne VV korralduse jõustumist välja selgitatud riigi huvi tehase rajamiseks ja teiseks pärast VV korralduse jõustumist ilmnenu ülekaalukas avalik huvi väljakujunenud elu- ja looduskeskkonna säilimiseks. On selge, et tehase püstitamine ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamine muudab planeeringuala harjumuspäraselt elu- ja looduskeskkonda – keskkond kujundatakse ümber, suureneb liikluskogumus, suureneb välisõhu ja vee kvaliteedi halvenemise oht jne.

Riigi huvi (tehase toimimisest tingitud majandusvaldkonna strateegiliste eesmärkide täitmise toetamine ja metsamajanduse tugevdamine) realiseerimist võib kaaluda ka mõnes teises asukohas kui VV korraldusega piiritletud planeeringualal või Est-For esitatud taotluses kirjeldatud tehasest erineva tehase püstitamiseks. Kuna aga on ilmselge, et ülekaalukas avalik huvi väljakujunenud elu- ja looduskeskkonna säilimiseks raskendab oluliselt VV korraldusega piiritletud planeeringualal tehasele sobiliku asukoha leidmist¹⁷ ja riigi huvi realiseerimist on praegusel juhul võimalik kaaluda teises asukohas või teistsuguse tehase rajamisega, siis kaalub ülekaalukas avalik huvi antud kontekstis riigi huvi üle. Ülekaaluka avaliku huvi kaalukust huvide kaalumisel toetab ka PlanS seletuskiri¹⁸, mille kohaselt juhul kui esineb ülekaalukas huvi, on teatud juhtudel siiski põhjendatud teiste huvide või väärtuste taandumine.

Eelnevast nähtub, et VV korraldusega määratletud planeeringualal ja taotluses kirjeldatud tehase jaoks ei ole planeeringumenetluses praegusel juhul võimalik planeerimise põhimõtteid arvestavat ja planeerimisseaduse eesmärki täitvat planeeringulahendust välja töötada. Arvestades, et juba menetluse alguses on ilmnenu asjaolu, mis oleksid saanud olla aluseks planeeringu algatamata jätmisele ning tuvastatud on ülekaalukas avalik huvi senise olukorra säilimiseks, mis kaalub üle riigi huvi rajada tehase VV korralduses määratud alale, lõpetatakse riigi eriplaneeringu koostamine.

Kuna riigi eriplaneering koostatakse riigi huvide väljendamiseks ja seejuures lähtutakse riigi huvidest, siis ei saa selle lõpetamisel olla küsimuseks võimalik Est-For huvide (ettevõtlusvabaduse) riive.

¹⁷ Sobiv on asukoht, mis sobib nii tehase rajamiseks kui ka tasuvaks toimimiseks ning arvestab ümberkaudsete elanike, kogukondade ja looduse taluvuse ning vajadustega (viide 19).

¹⁸ Planeerimisseaduse eelnõu (571 SE) seletuskiri, lk 42.

Haldusmenetluse seaduse § 5 lõike 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Seega on menetluse lõpetamine kooskõlas ka haldusmenetluse eesmärgipärasuse põhimõttega. Menetluse jätkamine olukorras, kus on ilmselge, et menetluse tulemusena antud planeeringualal PlanS eesmärki ja põhimõtteid arvestava planeeringu kehtestamise otsuseni ei jõuta, tooks kaasa põhjendamatuid aja- ja ressursikulutusi nii kõigile osapooltele.

4. OTSUS

Lähtudes eeltoodust ja PlanS § 29 lõike 1 alusel ülekaalukal avalikul huvil põhineval põhjusel otsustab Vabariigi Valitsus:

1. Lõpetada Vabariigi Valitsuse 12. mai 2017. a korraldusega nr 141 „Puidurafineerimistehase püstitamiseks ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ algatatud riigi eriplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine.
2. Puidurafineerimistehase püstitamiseks ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetamise korraldusega saab tutvuda Rahandusministeeriumi veebilehel.

Korraldust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul korralduse Riigi Teatajas avaldamise päevast arvates.